

YAZAR ADI - SOYADI: SEMİH GERÇEK

HİTİT DEVLETİ'NİN BATI ANADOLU İLE SİYASİ İLİŞKİLERİNDE MEKTUPLARIN ÖNEMİ

ÖZET

Hititler ile Batı Anadolu krallıkları arasındaki mektuplaşmaları incelediğimiz “*Hitit Devleti'nin Batı Anadolu ile Siyasi İlişkilerinde Mektupların Önemi*” konulu tez çalışmamızda, Boğazköy/Hattuşa'dan 7 adet mektup ve Ortaköy/Şapinuva'dan şimdiye kadar yayınlanan 1 adet mektubun transkripsiyon ve tercümelemlerini vermeye çalıştık. Çalışmamızı yaparken Hitit çağındaki (İ.Ö. 1650-1200) Batı Anadolu siyasi tarihi ile ilgili olarak Hitit kaynakları yanı sıra Mısır kaynaklarına da yer verdik. Hititler'in mektup gönderdiği veya aldığı Ahhiyava Ülkesi, Arzava Ülkesi, Milavanda Ülkesi, Mira-Kuvaliya Ülkesi ve Şeha Nehri Ülkesi'nin coğrafyası ve lokalizasyon çalışması hususunda, yapılan çeşitli önerileri ele almaya çalıştık.

Batı Anadolu krallıklarının adının geçtiği Hitit çivi yazılı belgeleri ve mektupları incelediğimizde, Batı Anadolu bölgesindeki krallıkların Hitit devletinin çeşitli dönemlerinde, çoğunlukla mevcut otoriteye baş kaldırdığını ve Hitit krallarının bu isyanları savaş ve antlaşmalar aracılığıyla bastırdığını öğrenmekteyiz. Bazen de Hitit kralları böyle isyanlar karşısında, Batı Anadolu'daki kralları evlilik yoluyla kendilerine bağlayıp sadakatlarını kazanmışlardır.

Çalışmamızda incelediğimiz mektupları sıraladığımızda; ilk olarak, Hitit Büyük Kralı'ndan Batı Anadolu bölgesindeki dengi 'Büyük Kral'a gönderilen ya da alınan mektuplar (Tavagalava Mektubu, Ahhiyava Mektubu-I, Ahhiyava Mektubu-II), ikinci olarak, Hitit Büyük Kralı'ndan Batı Anadolu'daki vasal krallıklara gönderilen ya da alınan mektuplar (Milavata Mektubu, Manapa-Tarhunta Mektubu, Arzava Mektubu ve Maşhuiluva Mektubu), son olarak da Batı Anadolu Bölgesi'nde Hitit kralına bağlı bir görevlinin, Hitit kralına gönderdiği mektup (Uhhamuva Mektubu).

Tezimizde, Hititler ile Batı Anadolu krallıkları arasındaki gönderilen ya da alınan mektupların transkripsiyon-tercümelemleri ve mektuplarda geçen ülkelerle ilgili diğer kaynaklar incelenerek bir bütün halinde sunulmaya çalışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Hititler, Batı Anadolu, Mektup, Ahhiyava, Arzava, Tavagalava.